

# FINANSIELL DELÅRSRAPPORT

3. KVARTAL 2015



3

 AVINOR



## INNHold

---

Hovedtall konsern	4
Styrets rapport	5
Resultatregnskap	12
Utvidet resultat	13
Balanse	14
Egenkapitaloppstilling	15
Kontantstrømoppstilling	16
Noter	17





## AVINOR

---

Avinor har to primære virksomhetsområder, drift av et landsomfattende nett av lufthavner, samt nasjonal flysikringstjeneste for sivil og militær luftfart. Samlet omfatter dette 46 lufthavner, samt kontrolltårn, kontrollsentraler og annen teknisk infrastruktur for sikker flynavigasjon. Utover den operative virksomheten, legges det til rette for kommersiell inntjening gjennom flyplass-hoteller, parkeringsanlegg, taxfree-butikker, servering og andre servicetilbud til flypassasjerene.

Avinor utgjør et konsern hvor virksomheten dels er organisert i divisjoner og dels i juridiske enheter (datterselskaper). Finansielt sett drives lufthavnsvirksomheten som ett luftfartssystem. Flysikringstjenesten er egenfinansiert ved at tjenestene prises etter internasjonale bestemmelser. Antall ansatte er ca. 3300 og årlige driftsinntekter utgjør i størrelsesorden 10 milliarder kroner.

Aksjene i Avinor AS er 100 prosent eiet av den

norske stat ved Samferdselsdepartementet. Samferdselsdepartementet forvalter statens eierstyring overfor Avinor, og fastsetter blant annet konsernets samfunnsplågte oppgaver, avkastningskrav og utbytte. I tillegg regulerer Samferdselsdepartementet luftfartsavgiftene. Samferdselsdepartementet er overordnet myndighet for norsk luftfart, og fastsetter også Luftfartstilsynets regelverk som har konsekvenser for Avinors drift.

Avinor har utstedt obligasjoner som er notert på Oslo Børs og Luxembourg børsen. Oslo Børs er valgt som konsernets hjemmemarked. Konsernet følger Oslo Børs sine anbefalinger for eierstyring og selskapsledelse så langt de passer. Prinsippene suppleres med regjeringens fokusering på eierstyring og selskapsledelse ved forvaltningen av statens eierskap.

Avinors hovedkontor er i Oslo.

# HOVEDTALL AVINOR KONSERN

3. kvartal		MNOK	Per 3. kvartal		Ar 2014
2015	2014		2015	2014	
823,5	830,4	Trafikkinntekter	2 326,1	2 381,9	3 114,7
318,1	319,4	Inndekning security	879,5	902,7	1 183,7
768,9	767,1	Salgs- og leieinntekter - duty free	1 911,3	1 904,9	2 524,2
234,8	233,2	Salgs- og leieinntekter - parkering	652,2	653,7	880,3
416,5	392,1	Salgs- og leieinntekter - annet	1 212,1	1 090,4	1 487,3
36,9	39,6	Konserninterne tjenester	103,0	105,0	147,0
<b>2 598,7</b>	<b>2 581,8</b>	<b>Driftsinntekter lufthavnvirksomhet</b>	<b>7 084,2</b>	<b>7 038,6</b>	<b>9 337,2</b>
274,2	271,1	Underveisinntekter	798,0	756,7	1 008,2
200,7	193,1	Konsernintern Innflygings- og tårntjeneste	607,1	573,5	772,4
52,8	55,6	Andre driftsinntekter	158,1	167,7	234,3
<b>527,7</b>	<b>519,8</b>	<b>Driftsinntekter flysikringstjeneste</b>	<b>1 563,2</b>	<b>1 497,9</b>	<b>2 014,8</b>
304,9	206,4	Andre driftsinntekter konsern (a)	790,7	646,4	888,5
-490,4	-388,5	Eliminering av konserninterne poster	-1 341,5	-1 162,4	-1 569,5
<b>2 940,9</b>	<b>2 919,5</b>	<b>Sum driftsinntekter konsern</b>	<b>8 096,6</b>	<b>8 020,5</b>	<b>10 671,0</b>
-1 534,4	-1 302,1	Driftskostnader lufthavn (a)	-4 452,5	-4 279,8	-5 911,1
-472,4	-368,3	Driftskostnader flysikring	-1 388,0	-1 215,7	-1 728,6
-280,2	-174,9	Driftskostnader eiendom og felles	-817,7	-625,5	-952,7
490,4	388,5	Eliminering av konserninterne poster	1 341,5	1 162,4	1 569,6
<b>-1 796,6</b>	<b>-1 456,8</b>	<b>Sum driftskostnader konsern</b>	<b>-5 316,7</b>	<b>-4 958,6</b>	<b>-7 022,8</b>
<b>1 064,3</b>	<b>1 279,7</b>	<b>EBITDA lufthavnvirksomhet</b>	<b>2 631,7</b>	<b>2 758,8</b>	<b>3 426,1</b>
55,3	151,5	EBITDA flysikringstjeneste	175,2	282,2	286,2
24,7	31,6	EBITDA eiendom og felles konsernposter	-27,0	20,9	-64,1
<b>1 144,3</b>	<b>1 462,8</b>	<b>EBITDA konsern</b>	<b>2 779,9</b>	<b>3 061,9</b>	<b>3 648,3</b>
-343,9	-331,2	Av- og nedskrivninger	-1 022,0	-983,5	-1 340,2
-12,4	2,5	Verdiendringer og andre tap/gevinster, netto	-27,8	-8,1	-2,8
<b>788,0</b>	<b>1 134,0</b>	<b>Driftsresultat (EBIT)</b>	<b>1 730,1</b>	<b>2 070,2</b>	<b>2 305,3</b>
-84,2	-100,0	Finansresultat	-240,2	-319,9	-368,6
<b>703,8</b>	<b>1 034,0</b>	<b>Resultat før skatt</b>	<b>1 489,9</b>	<b>1 750,3</b>	<b>1 936,7</b>
-182,9	-279,2	Skattekostnad	-402,8	-472,7	-538,0
<b>520,9</b>	<b>754,8</b>	<b>Resultat etter skatt</b>	<b>1 087,1</b>	<b>1 277,6</b>	<b>1 398,7</b>
41,0 %	49,6 %	EBITDA-margin lufthavnvirksomhet	37,1 %	39,2 %	36,7 %
10,5 %	29,1 %	EBITDA-margin flysikringstjeneste	11,2 %	18,8 %	14,2 %
38,9 %	50,1 %	EBITDA-margin konsern	34,3 %	38,2 %	34,2 %
<b>1 284,6</b>	<b>1 083,9</b>	<b>Investeringer lufthavnvirksomhet</b>	<b>3 835,5</b>	<b>2 779,3</b>	<b>4 195,3</b>
48,9	57,9	Investeringer flysikringstjeneste	105,6	138,3	202,3
80,4	68,9	Investeringer annet	241,0	218,0	314,1
<b>1 413,9</b>	<b>1 210,7</b>	<b>Sum investeringer</b>	<b>4 182,1</b>	<b>3 135,7</b>	<b>4 711,7</b>
-500,0	-445,4	Utbetalt utbytte	-500,0	-445,4	-445,4
-646,5	-322,4	Kontantstrøm før opptak av ny gjeld	-2 271,0	-1 429,8	-2 093,5
		Rentebærende gjeld	18 802,5	15 013,8	15 290,4
		Totale eiendeler	37 553,5	33 214,4	33 736,5
		Egenkapitalprosent	35,7 %	35,6 %	36,2 %
		Avkastning total kapital etter skatt			6,4 %
<b>13 892,4</b>	<b>13 726,0</b>	<b>Antall flypassasjerer (i 1000)</b>	<b>38 037,5</b>	<b>38 187,6</b>	<b>50 106,8</b>
188,0	190,7	Antall flybevegelser (i 1000)	545,2	559,8	738,1
630,0	593,0	Antall service units (i 1000)	1 793,6	1 660,7	2 219,0
		Punktlighet (b)	88 %	88 %	90 %
		Regularitet (b)	98 %	99 %	99 %

(a) Eksklusive konserninterne festeavgifter

(b) Siste 12 måneder

# STYRETS RAPPORT

---

## VIKTIGE HENDELSER

Flytrafikken i tredje kvartal 2015 målt i antall passasjerer over Avinors lufthavner økte med 1,2 prosent sammenlignet med tilsvarende kvartal i fjor. Akkumulert per 30.09.15 er trafikken redusert med 0,4 prosent år-til-år. Nedgangen per 30.09.15 skyldes en svak start på året, og er i hovedsak relatert til innenrikstrafikk og offshore helikoptertrafikk. Flysikringstjenesten hadde en vekst i antall overflygninger over Norge (service units) på 8,0 prosent år-til-år per 30.09.15.

Konsernets driftsinntekter i perioden 01.01 - 30.09.15 utgjorde 8 097 millioner kroner med et resultat etter skatt på 1 087 millioner kroner. Underliggende driftsmargin er på nivå med i fjor, men bortfallet av den differensierte arbeidsgiveravgiften fra 01.07.14 har bidratt til økte lønns- og personalkostnader. I tillegg var resultatet per 30.09 i fjor positivt påvirket med 381 millioner kroner i bokførte planendringer i konsernets pensjonsordning.

Konsernets moderniseringsprogram er inne i en fase med vurdering av staber og faglige støttefunksjoner, samt konsernets overordnede organisering. Programmet skal styrke konsernets kostnadseffektivitet. Programmets målsatte kostnadsreduksjon er på 600 millioner kroner per år fra og med 2018, og programmets fremdrift er i samsvar med plan. Beparelser i 2015 vil være i nivå 160 millioner kroner.

Konsernet har en løpende sikker og stabil drift med regularitet 98 prosent og en punktlighet på 88 prosent siste 12 måneder. I henhold til internasjonal statistikk er norske regionale lufthavner blant de mest punktligste i verden, mens Oslo lufthavn er blant de mest punktligste i Europa.

Det er hittil i år ikke registrert luftfartsulykker med eller uten personskader der Avinor har vært medvirkende part. Siste 12 måneder utgjør sykefraværet 4,5 prosent med en H-verdi på 3,6.

Terminal 2 prosjektet ved Oslo lufthavn, Gardermoen og Terminal 3 prosjektet ved Bergen lufthavn, Flesland, følger fremdriftsplan og budsjett.

Som en del av det internasjonale klimaarbeidet innenfor luftfart, er flere innovasjons- og miljøprosjekter i Avinor referert i en internasjonal oppsummering av viktige initiativer, herunder tilbudet av biojet-drivstoff og energieffektive innflygninger ved Oslo lufthavn.

I forbindelse med utvikling av fjernstyrte tårntjenester, har Avinor Flysikring AS inngått avtale med Kongsberg Defence Systems med Indra Navia AS som underleverandør. Avtalen mellom Avinor og Kongsberg er den mest omfattende satsning på fjernstyrte tårn som er lansert innenfor internasjonal luftfart. Som beskrevet i andre kvartal skal det etableres et tårnsenter i Bodø som i første omgang skal kunne fjernstyre tårntjenesten for inntil 15 lufthavner. Senteret skal være ferdig i 2017. Fjernstyrte tårn bør kunne bety en betydelig kostnadsreduksjon for tårntjenestene ved norske lufthavner.

Etter en bred og strukturert salgsprosess har Avinor den 05.11.15 inngått avtale med O. G. Ottersland AS om salg av eiendommen som huser Radisson BLU Airport Hotel Oslo. Salget vil gi konsernet en regnskapsmessig gevinst på nærmere 1 300 millioner kroner i fjerde kvartal 2015. Styret er meget tilfreds med de verdiene som her er utviklet over lang tid og som nå er realisert til en god pris. Salget er gjennomført for å styrke konsernets egenkapital og

er i samsvar med konsernets reviderte strategi for kommersiell eiendom.

Arbeidet med forenklet transfer fra utland til innland på Gardermoen er slutført og satt i operativ prøvedrift. Løsningen åpnes for utvidet drift i fjerde kvartal 2015.

Samferdselsdepartementet har gitt samtykke til den planlagte fusjonen mellom Avinor AS og Oslo Lufthavn AS. Formålet med fusjonen er å legge til rette for mer effektiv drift og ressursutnyttelse på tvers i konsernet. Målsatt dato for gjennomføring er 01.01.16.

### 3. KVARTAL 2015

MNOK	Q3 2015	Q3 2014	Endring
Driftsinntekter	2 940,9	2 919,5	0,7 %
EBIT	799,0	1 134,0	-30,5 %
Resultat eller skatt	520,9	754,8	-31,0 %
Investeringer	1 408,4	1 210,8	16,3 %

Tabell 1: Finansiell hovedtall Q3

Konsernets driftsinntekter i tredje kvartal 2015 utgjorde 2 941 millioner kroner som er en økning på 0,7 prosent fra tilsvarende periode i fjor. Antall passasjerer økte 1,2 prosent til 13,9 millioner. Reduserte trafikkinntekter (luftfartsavgifter) per passasjer har bidratt til en lavere inntektsvekst enn trafikkvekst i kvartalet.

Samlede driftskostnader, før vare-/refunderbare kostnader, Terminal 2-prosjektkostnader, avskrivninger, verdiendringer på finansielle instrumenter, pensjon planendringer og andre tap/gevinster, i tredje kvartal 2015 utgjorde 1 683 millioner kroner sammenlignet med 1 687 millioner kroner for tilsvarende periode i fjor, det vil si en reduksjon på 0,3 prosent. EBITDA-margin på

underliggende drift er styrket med 0,5 prosentpoeng i tredje kvartal 2015 sammenlignet med tredje kvartal 2014.

Av- og nedskrivninger på konsernets varige driftsmidler utgjorde 344 millioner kroner i tredje kvartal 2015 sammenlignet med 331 millioner kroner for tilsvarende periode i fjor. Økningen på 3,9 prosent år-til-år skyldes at flere anlegg under utførelse er ferdigstilt og tatt i bruk.

Konsernets netto finansresultat i tredje kvartal 2015 ble minus 84 millioner kroner sammenlignet med minus 100 millioner kroner i tilsvarende periode i fjor. Endringen skyldes i hovedsak økt omfang av regnskapsmessig balanseføring av renter knyttet til utbyggingsprosjekter.

Konsernet hadde i tredje kvartal 2015 et resultat etter skatt på 521 millioner kroner sammenlignet med 755 millioner kroner for tilsvarende regnskapsperiode i fjor. Endringen er hovedsakelig forårsaket av en positiv bokført resultat effekt av planendringer pensjon på 381 millioner kroner før skatt i tredje kvartal 2014.

### 01.01 – 30.09.2015

MNOK	01.01 - 30.09.15	01.01 - 30.09.14	Endring
Driftsinntekter	8 096,6	8 020,5	0,9 %
EBIT	1 730,1	2 070,2	-16,4 %
Resultat eller skatt	1 087,1	1 277,6	-14,9 %
Investeringer	4 176,6	3 135,7	33,2 %

Tabell 2: Finansiell hovedtall 01.01 - 30.09

Konsernet hadde i perioden 01.01.15 – 30.09.15 et resultat etter skatt på 1 087 millioner kroner sammenlignet med 1 278 millioner kroner for tilsvarende periode i 2014. Endringen er hovedsakelig forårsaket av forannevnte



resultatføring av planendringer pensjon på 381 millioner kroner før skatt i 2014. Økte personalkostnader, blant annet relatert til pensjon og arbeidsgiveravgift (bortfall av differensiert arbeidsgiveravgift fra 01.07.14), er kompensert med reduserte prosjektkostnader og forbedret finansnetto.

Som følge av pågående utbyggingsprosjekter, er konsernets balanse økt med 3,8 milliarder kroner siden 31.12.14, og utgjorde 37,6 milliarder kroner per 30.09.15.

#### **Driftsinntekter**

Konsernets driftsinntekter i perioden 01.01 – 30.09.15 utgjorde 8 096 millioner kroner sammenlignet med 8 021 millioner kroner for tilsvarende periode i fjor. Endringen år-til-år utgjør 0,9 prosent. Konsernets trafikkinntekter innenfor lufthavnvirksomheten er redusert med 2,4 prosent fra i fjor. Økte salgs- og leieinntekter har kompensert for reduksjonen i trafikkinntektene.

Flysikringstjenesten hadde en samlet inntektsvekst på 4,4 prosent i hovedsak forårsaket av en vekst i antall overflygninger.

Tabell 3 nedenfor viser driftsinntekter per virksomhetsområde:

<b>MNOK</b>	<b>01.01 - 30.09.15</b>	<b>01.01 - 30.09.14</b>	<b>Endring</b>
Lufthavndrift	7 084,2	7 038,6	0,6 %
Flysikringstjeneste	1 563,2	1 497,7	4,4 %
Eiendom	186,0	168,8	10,2 %
Interne tjenester	849,2	779,0	9,0 %
<u>Eliminering</u>	<u>(1 585,9)</u>	<u>(1 463,7)</u>	<u>8,3 %</u>
<b>Avinor Konsern</b>	<b>8 096,6</b>	<b>8 020,5</b>	<b>0,9 %</b>

Tabell 3: Driftsinntekter per virksomhetsområde

#### **Driftskostnader, avskrivninger og andre poster**

Samlede driftskostnader, før vare-/refunderbare kostnader, Terminal 2-prosjektkostnader, avskrivninger, verdiendringer på finansielle instrumenter, pensjon planendringer og andre tap/gevinster i perioden 01.01 – 30.09.15 utgjorde 4 967 millioner kroner sammenlignet med 4 834 millioner kroner for tilsvarende periode i fjor. Lønn- og personalkostnader har økt som følge av endrede forutsetninger for beregningen av pensjonskostnader, samt bortfall av differensiert arbeidsgiveravgift fra 01.07.14. Effekten av disse endringene utgjør i nivå 70 millioner kroner.

Hittil i år er det kostnadsført 170 millioner kroner ( før avskrivninger) knyttet til merkostnader for å opprettholde god drift og effektiv trafikkavvikling parallelt med utbygging for Terminal 2-prosjektet ved Oslo lufthavn, Gardermoen. Tilsvarende tall for samme periode i fjor var 368 millioner kroner.

Samlede av- og nedskrivninger per 30.09.15 utgjorde 1 022 millioner kroner sammenlignet med 984 millioner kroner for tilsvarende periode i fjor. Meravskrivninger knyttet til utbyggingsprosjektet ved Oslo lufthavn, Gardermoen, utgjorde 49 millioner kroner hvilket er på samme nivå som i fjor. Økte avskrivninger år-til-år skyldes at flere anlegg under utførelse er ferdigstilt og tatt i bruk.

Økte vare-/refunderbare kostnader er i hovedsak relatert til bybane-prosjektet ved Bergen lufthavn, Flesland.

#### **Driftsresultat (EBIT)**

Konsernet hadde i perioden 01.01 – 30.09.15 et driftsresultat på 1 730 millioner kroner sammenlignet med 2 070 millioner kroner i tilsvarende periode i fjor. Resultatendringen skyldes i hovedsak at resultatet i fjor var positivt påvirket med 381 millioner kroner i bokførte planendringer i konsernets pensjonsordning.

### Finansposter og skatt

Konsernets netto finansresultat i perioden 01.01 – 30.09.15 var minus 240 millioner kroner sammenlignet med minus 320 millioner kroner i 2014. Endringen skyldes i hovedsak økt omfang av balanseførte renteutgifter knyttet til anlegg under utførelse.

Basert på forventet skattesats på årsbasis, er skattekostnaden hittil i år beregnet til 403 millioner kroner.

### Investeringer

Balanseført tilgang til varige driftsmidler i perioden 01.01 – 30.09.15 utgjorde 4 182 millioner kroner sammenlignet med 3 136 millioner kroner for tilsvarende periode i fjor.

Investeringene fordelte seg på virksomhetsområdene som følger:

<b>MNOK</b>	<b>01.01 - 30.09.15</b>	<b>01.01 - 30.09.14</b>	<b>Endring</b>
Lufthavndrift	3 835,5	2 779,3	1 056,2
Flysikringstjeneste	105,6	138,3	-32,7
Konsernfelles	40,3	79,1	-38,9
<u>Konsernposter</u>	<u>200,7</u>	<u>138,9</u>	<u>61,8</u>
<u>Konsern</u>	<u>4 182,1</u>	<u>3 135,7</u>	<u>1 046,4</u>

Tabell 4: Balanseført tilgang til varige driftsmidler 01.01 - 30.09.

Terminal 2 prosjektet ved Oslo Lufthavn er på plan, og er ca. 83 prosent ferdig produsert ved utgangen av tredje kvartal 2015. Lufthavnen opprettholder høye tall for trafikkavvikling, regularitet og punktlighet til tross for en omfattende samtidighet mellom utbygging og driftsavvikling. Prosjektet har en akkumulert skadefraværsværdi (H1-verdi) på 3,2. Den samlede kostnadsrammen for prosjektet er uendret og i samsvar med børsmelding datert 04.06.13.

Utbyggingsprosjektet ved Bergen lufthavn, Flesland, har samlet sett hatt god fremdrift og er i henhold til plan. Prosjektet er ca. 60 prosent ferdig produsert ved utgangen av tredje kvartal 2015.

### Kontantstrøm, finansiering og forpliktelser

Som følge av at investeringsutbetalinger overgår bidraget fra løpende drift, hadde konsernet i perioden 01.01 – 30.09.15 en kontantstrøm før endring av gjeld og utbetalt utbytte på minus 1 771 millioner kroner. Konsernets total kapital per 30.09.15 utgjorde 37,6 milliarder kroner med en egenkapitalprosent på 35,7. Egenkapital i prosent av summen av egenkapital og netto rentebærende gjeld utgjorde 43,7 prosent per 30.09.15.

Rentebærende gjeld per 30.09.15 utgjorde 18 803 millioner kroner, og har økt med 3 518 millioner kroner siden 31.12.14. Deler av økningen skyldes negativ valutautvikling og har sin motsats i økningen i verdien av finansielle derivater brukt som sikringsinstrumenter.

Per 30.09.15 utgjorde konsernets likviditetsreserve 6 284 millioner kroner fordelt på 1 484 millioner kroner i bankinnskudd og 4 800 millioner kroner i ubenyttede trekkrettigheter.

Avinor inngikk 22.10.15 en ny låneavtale med den Europeiske Investeringsbanken (EIB) for opptil 200 millioner euro. Lånet har en løpetid på 12 år med 4 års avdragsfrihet. Fasiliteten er tenkt å være fullt ut trukket innen 2016. Formål med låneopptaket er delvis finansiering av byggingen av ny terminal ved Bergen Lufthavn, Flesland.

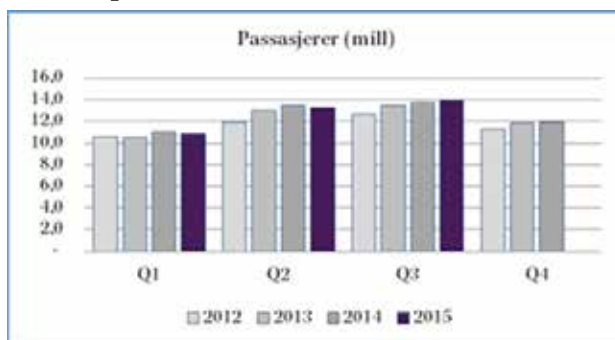
Avinor solgte den 05.11.15 alle aksjene i eiendomsselskapene Hotell Vestre AS og Hotell Vestre Tomteselskap AS som eier bygg og tilhørende tomt som huser Radisson Blu Airport Hotel på Gardermoen. Aksjene ble solgt med en aksjeværdi tilsvarende en samlet eiendomsverdi på 1 580 millioner kroner før fradrag for fremtidige mindre-avskrivninger. Salget vil gi en regnskapsmessig gevinst i nivå 1 300 millioner kroner i fjerde kvartal 2015. Eiendommene ble solgt for å styrke konsernets kapitalstruktur.



### TRAFIKKUTVIKLING OG SERVICEMÅL

Det reiste 38,0 millioner passasjerer over Avinors lufthavner i perioden 01.01 – 30.09.15 hvilket er en reduksjon på 0,4 prosent sammenlignet med tilsvarende periode i 2014.

Nedenstående figur viser trafikkutvikling per kvartal i perioden 2012 – 2015:



Sammenlignet med tilsvarende periode i fjor, ble innenrikstrafikken redusert med 1,3 prosent, mens utenrikstrafikken økte med 1,3 prosent. Innenrikstrafikken utgjorde 58 prosent av det samlede trafikk-volumet per september 2015. Volumet av offshore helikoptertrafikk er redusert med 10,7 prosent fra i fjor.

Passasjervolumet fordelte seg på lufthavnene som følger:

	01.01 - 30.09.15	01.01 - 30.09.14	Endring
Gardermoen	18 794	18 515	1,5 %
Flesland	4 535	4 623	-1,9 %
Sola	3 424	3 572	-4,2 %
Værnes	3 254	3 320	-2,0 %
Øvrige	8 030	8 157	-1,6 %
<b>Konsern</b>	<b>38 038</b>	<b>38 188</b>	<b>-0,4 %</b>

Tabell 5: Antall passasjerer 01.01 - 30.09

Antall kommersielle flybevegelser inklusive offshore helikopter ble redusert med 3,5 prosent sammenlignet med tilsvarende periode i fjor. Trafikkvolumet for underveis-tjenesten målt i antall service units økte i år med 8,9 prosent sammenlignet med i fjor.

Siste 12 måneder er det i Avinors nettverk av lufthavner registrert en gjennomsnittlig regularitet på 98 prosent og en gjennomsnittlig punktlighet på 88 prosent.

### FLYSIKKERHET OG HMS

Det er hittil i år ikke registrert luftfartsulykker med eller uten personskader hvor Avinor har vært medvirkende part.

Avinor arbeider systematisk med flysikkerhet. Rapporteringsgraden for uønskede hendelser er stabilt høy, og er et viktig element i en sikkerhetsorganisasjon. En stor overvekt av rapportene omhandler potensielle uønskede hendelser eller mindre alvorlige forhold som gir mulighet til læring og forbedring av sikkerhetsarbeidet. Oppfølging av avvik har høyt fokus i alle deler av konsernet.

I forbindelse med sertifisering Avinor som operatør og forestående sertifisering av Avinors lufthavner etter nytt helhetlig regelverk for Europa, er prosesser og dokumenter innen sikkerhetsstyring gjennomgått og omstrukturert. I arbeidet er det avdekket forbedringsområder og nye krav som er ivarettatt.

Samlet har konsernet for de siste 12 måneder per 30.09.15 en H1-verdi for skadetilfeller med fravær på 3,6 og et sykefravær på 4,5 prosent.

---

## RISIKOFORHOLD

Konsernets virksomhet er fokusert på sikker avvikling av flytrafikken med prosedyrer og tiltak for å minimere både sannsynligheten for og konsekvensen av ulykker og alvorlige hendelser. Utviklingen i nasjonale og internasjonale regulatoriske forhold kan ha finansielle konsekvenser for konsernet.

Avinor ivaretar nasjonale sektorpolitiske mål. Staten setter føringer for en rekke forhold herunder lufthavnstruktur, beredskap, luftfartsavgifter og samfunnspålagte oppgaver. Omfang og innretning av sektorpolitiske føringer kan endre seg over tid.

Virksomhetens balanseførte driftsmidler er av langsiktig natur og den operative driften er i stor grad regulert av lover og forskrifter. Som en følge av dette har Avinor en høy andel faste kostnader som i liten grad varierer med endringer i trafikkvolum og kapasitetsutnyttelse. Konsernets inntjening og finansielle verdi er utsatt ved et eventuelt tilbakeslag i flytrafikken. Erfaringsmessig er det over tid en god samvariasjon mellom den generelle samfunnsøkonomiske utviklingen og markedets etterspørsel etter flyreiser, mens det på kort sikt kan være store variasjoner.

Oslo, Bergen, Stavanger og Trondheim lufthavner er en sentral finansieringskilde for det øvrige lufthavnnettet i Norge. De store lufthavnenes inntjening er spesielt eksponert for konjunkturrendringer og konkurranse fra andre lufthavner.

Inntekter fra tjenester og tilbud til passasjerene har en sentral betydning i konsernets finansiering. Spesielt vil endringer i rammebetingelsene rundt duty-free ordningen få en vesentlig effekt på konsernets inntjening og finansielle verdi.

Det benyttes finansielle sikringsinstrumenter

til å begrense risiko knyttet til endringer i renter, valutakurser og kraftpriser. Verdien av sikringsinstrumentene endrer seg i samsvar med priser i markedet. Ved plassering av konsernets overskuddslikviditet vektlegges utsteders soliditet og plasseringens likviditet. Konsernets likviditetsbeholdning er plassert i bank på forhandlede vilkår.

Det er uenighet mellom Forsvaret og Avinor om fordeling av kostnader ved lufthavner der partene har felles drift. Avinor har skjønnsmessig reflektert dette i regnskapet.

Rettslig avtaleskjønn for fastsettelse av kjøpsbeløp eller årlig bruksvederlag for luftfartskritiske arealer som eies av Forsvaret på Bergen lufthavn, Flesland, forventes avholdt i 2016. Avgjørelsen kan ha finansielle konsekvenser som ikke er reflektert i regnskapet pr 30.09.15.

Som en konsekvens av Stortingsvedtaket om opprettelse av ny kampflybase for Forsvaret på Ørland, er Avinor gitt i oppdrag å forberede overtagelse av ansvaret for flyplassdriften på Bodø lufthavn innen 01.08.16. Finansielle premisser for overtagelse av driftsansvar, grunnarealer og annet teknisk utstyr fra Forsvaret er foreløpig ikke fastlagt. Avinor har bedt Samferdselsdepartementet om utsettelse av tidspunktet for Avinors overtagelse av ansvaret for flyplassdriften. Bakgrunnen er uavklarte behov hos Forsvaret, samt at Bodø kommune ønsker en utredning om en eventuell flytting av flyplassen.

Samferdselsdepartementet ga i mars 2015 Avinor i oppdrag å gjennomføre en samfunnsøkonomisk analyse der gevinster og kostnader ved å bygge en ny lufthavn i Bodø blir sammenlignet med en oppgradering av eksisterende lufthavn. Spørsmålet om en eventuell ny lufthavn i Bodø skal legges frem i

---

forbindelse med Nasjonal transportplan i andre halvår 2017.

Avinor Flysikring AS er av staten utpekt som eneleverandør av innflygingskontrolltjenester med påfølgende leveringsplikt frem til 2024. I henhold til dom i Sandefjord tingrett har Avinor Flysikring AS leveringsplikt uten at tjenestemottaker har en korresponderende betalingsplikt. Dommen er anket.

I pensjonsforliket i 2005 ble det bestemt at offentlig tjenestepensjon skal justeres for økt forventet levealder og omfattes av nye regler for regulering av pensjon, men inneholdt ikke regler for samordning av tjenestepensjonsytelsen og nye folketrygdregler. Regelverket for samordningen er dermed ikke avklart og derfor ikke hensyntatt i regnskapet.

Lufthavnene har utslippstillatelser som stiller krav om risikovurderinger for å identifisere mulige kilder for akutt forurensning med fare for skade på ytre miljø. Det arbeides løpende med å redusere risikoen for miljøskadelige hendelser, samtidig som at det drives en kartlegging og opprydding av tidligere forurensning. Det er avdekket miljøskadelige tilsetningsstoffer i brann-skum som er spredt til naturmiljøet ved alle lufthavnene. Det arbeides med å avklare omfanget av tiltak som blir nødvendig å gjennomføre. Som grunnlag for dette arbeidet er det gjort risikovurderinger av mulige skader disse forurensningene har for menneskelig helse og naturmiljø. De økonomiske konsekvensene av dette arbeidet er avhengig av omfang av lokaliteter som det må gjøres tiltak på, samt myndighetskrav og tilgjengelige tiltaksmetoder.

### FRAMTIDSUTSIKTER

Justert for engangseffekter er underliggende resultatutvikling positiv. Tatt høyde for den positive resultateffekten av planendringer i konsernets pensjonsordning i 2014 (448 millioner kroner) og en forventet god trafikkutvikling i fjerde kvartal, forventes en forbedring i konsernets underliggende

resultatutvikling i 2015. I tillegg vil konsernet ha en regnskapsmessig gevinst i nivå 1300 millioner kroner på salg av Radisson BLU hotellet på Gardermoen.

Konsernet er i en startfase med et moderniseringsprogram som skal gjøre virksomheten mer robust til å møte usikkerhet rundt den generelle økonomiske utviklingen. Salgsgevinsten på Radisson BLU hotellet på Gardermoen vil bidra til å styrke konsernets egenkapital og sikre at konsernet kan opprettholde arbeidet med å utvikle kapasitet og kvalitet ved norske flyplasser.

Arbeidet med å legge til rette for forenklet transfer fra utland til innland på Gardermoen vil gjennom et forbedret tilbud til flypassasjerene bidra til å styrke lufthavnens konkurranseevne og attraktivitet som transfer lufthavn.

Med Norges store avstander og utfordrende topografi, er luftfarten av stor samfunnsmessig betydning. Styret er opptatt av å sikre at Avinor bidrar til nasjonal og regional utvikling. Det skjer gjennom effektive og trygge luftfartstjenester, men også gjennom aktivt samarbeid med lokale interessenter og tett dialog med øvrige relevante aktører for utvikling ved lufthavnene og de aktuelle regionene.

Oslo, 19. november 2015

Styret i Avinor AS



# RESULTATREGNSKAP

MNOK	Note	3. kvartal		Per 3. kvartal		År
		2015	2014	2015	2014	2014
<b>Driftsinntekter</b>						
Trafikkinntekter		1 415,8	1 420,9	4 003,9	4 041,3	5 299,5
Andre driftsinntekter		1 525,1	1 498,6	4 092,7	3 979,2	5 371,5
<b>Sum driftsinntekter</b>		<b>2 940,9</b>	2 919,5	<b>8 096,6</b>	8 020,5	10 671,0
<b>Driftskostnader</b>						
Varekostnader		49,8	62,8	179,9	137,1	198,5
Lønn- og andre personalkostnader	4	914,1	545,9	2 602,9	2 077,5	2 979,5
Av- og nedskrivninger	4,6	343,9	331,2	1 022,0	983,5	1 340,2
Andre driftskostnader	4	832,7	848,1	2 533,9	2 744,1	3 841,9
<b>Sum driftskostnader før verdiendringer og andre tap/gevinster, netto</b>		<b>2 140,5</b>	1 788,0	<b>6 338,7</b>	5 942,2	8 360,1
<b>Resultat før verdiendringer og andre tap/gevinster, netto</b>		<b>800,4</b>	1 131,5	<b>1 757,9</b>	2 078,3	2 310,9
Verdiendringer og andre tap/gevinster, netto		(12,4)	2,5	(27,8)	(8,1)	(5,6)
<b>Driftsresultat</b>		<b>788,0</b>	1 134,0	<b>1 730,1</b>	2 070,2	2 305,3
Finansinntekter		5,1	11,9	33,0	37,5	48,5
Finanskostnader		89,3	111,9	273,2	357,4	417,1
<b>Netto finansinntekt (kostnad)</b>		<b>(84,2)</b>	(100,0)	<b>(240,2)</b>	(319,9)	(368,6)
<b>Resultat før skattekostnad</b>		<b>703,8</b>	1 034,0	<b>1 489,9</b>	1 750,3	1 936,7
Skattekostnad	5	182,9	279,2	402,8	472,7	538,0
<b>Resultat etter skatt</b>		<b>520,9</b>	754,8	<b>1 087,1</b>	1 277,6	1 398,7

# UTVIDET RESULTAT

MNOK	3. kvartal		Per 3. kvartal		År
	2015	2014	2015	2014	2014
<b>Resultat etter skatt</b>	<b>520,9</b>	754,8	<b>1 087,1</b>	1 277,6	1 398,7
<b>Utvidet resultat:</b>					
Poster som ikke reverserer i resultatet i senere perioder:					
Aktuarielle gevinster/tap på pensjonsforpliktelse	-	(1 172,9)	<b>843,1</b>	(1 320,6)	(893,0)
Skatteeffekt	-	316,7	<b>(227,6)</b>	356,6	241,1
Poster som kan reversere i resultatet i senere perioder:					
Kontantstrømsikring	<b>(26,0)</b>	11,3	<b>(7,5)</b>	(12,9)	(66,1)
Skatteeffekt	<b>7,1</b>	(3,1)	<b>2,1</b>	3,5	17,8
<b>Sum utvidet resultat etter skatt</b>	<b>(18,9)</b>	(848,0)	<b>610,1</b>	(973,4)	(700,2)
<b>Totalresultat</b>	<b>502,0</b>	(93,2)	<b>1 697,2</b>	304,2	698,5
<b>Tilordnet:</b>					
Aksjonær	<b>502,0</b>	(93,2)	<b>1 697,2</b>	304,2	698,5

# BALANSE

MNOK	Note	30. september		År
		2015	2014	2014
<b>EIENDELER</b>				
<b>Anleggsmidler</b>				
<b>Immaterielle eiendeler</b>				
Utsatt skattefordel	5	1 429,1	1 923,3	2 038,2
Andre immaterielle eiendeler	6	16,5	18,3	15,7
<b>Sum immaterielle eiendeler</b>		<b>1 445,6</b>	1 941,6	2 053,9
<b>Varige driftsmidler</b>				
Varige driftsmidler	6	21 427,0	19 996,0	21 040,9
Anlegg under utførelse	6	10 704,1	7 745,5	7 913,6
<b>Sum varige driftsmidler</b>		<b>32 131,1</b>	27 741,5	28 954,5
<b>Finansielle anleggsmidler</b>				
Derivater	10	561,2	1,0	162,6
Andre finansielle anleggsmidler		267,8	161,9	188,2
<b>Sum finansielle anleggsmidler</b>		<b>829,0</b>	162,9	350,8
<b>Sum anleggsmidler</b>		<b>34 405,7</b>	29 846,0	31 359,2
<b>Omløpsmidler</b>				
Varer		17,6	13,1	21,6
Fordringer		1 361,3	1 825,6	1 405,3
Derivater	10	35,1	7,1	18,4
Bankinnskudd, kontanter og lignende		1 483,9	1 522,6	932,0
Eiendeler holdt for salg	8	249,9	-	-
<b>Sum omløpsmidler</b>		<b>3 147,8</b>	3 368,4	2 377,3
<b>SUM EIENDELER</b>		<b>37 553,5</b>	33 214,4	33 736,5
<b>EGENKAPITAL OG GJELD</b>				
<b>Egenkapital</b>				
Selskapskapital		5 400,1	5 400,1	5 400,1
Annen egenkapital		8 019,7	6 428,1	6 822,5
<b>Sum egenkapital</b>		<b>13 419,8</b>	11 828,2	12 222,6
<b>Avsetning for forpliktelser</b>				
Pensjonsforpliktelser	7	2 244,3	3 355,1	2 831,5
Annen forpliktelse		220,4	143,2	218,8
<b>Sum avsetninger for forpliktelser</b>		<b>2 464,7</b>	3 498,3	3 050,3
<b>Langsiktig gjeld</b>				
Lån fra Staten	9,10	3 193,9	3 638,2	3 416,1
Derivater	10	105,5	115,8	128,5
Annen langsiktig gjeld	9,10	14 262,7	9 632,7	10 522,4
<b>Sum annen langsiktig gjeld</b>		<b>17 562,1</b>	13 386,7	14 067,0
<b>Kortsiktig gjeld</b>				
Sertifikatgjeld	9,10	400,0	1 200,0	800,0
Leverandørgjeld		404,2	372,5	799,7
Betalbar skatt		-	2,4	277,5
Skyldige offentlige avgifter		173,1	257,1	186,6
Derivater	10	47,9	57,7	27,0
Første års avdrag langsiktig gjeld	9,10	945,9	542,9	551,9
Annen kortsiktig gjeld		2 108,7	2 068,6	1 753,9
Forpliktelser knyttet til eiendeler holdt for salg	8	27,1	-	-
<b>Sum kortsiktig gjeld</b>		<b>4 106,9</b>	4 501,2	4 396,6
<b>Sum gjeld</b>		<b>24 133,7</b>	21 386,2	21 513,9
<b>SUM EGENKAPITAL OG GJELD</b>		<b>37 553,5</b>	33 214,4	33 736,5



# EGENKAPITALOPPSTILLING

---

MNOK	Aksje- kapital	Annen egen- kapital ikke resultatført	Annen egenkapital	Sum
Egenkapital 01.01.14	5 400,1	(74,6)	6 643,9	11 969,4
Totalresultat		(973,4)	1 277,6	304,2
Utbetalt utbytte			(445,4)	(445,4)
Egenkapital 30.09.14	5 400,1	(1 048,0)	7 476,1	11 828,2
<hr/>				
Egenkapital 01.01.15	5 400,1	(774,8)	7 597,3	12 222,6
Totalresultat		610,1	1 087,1	1 697,2
Utbetalt utbytte			(500,0)	(500,0)
Egenkapital 30.09.15	5 400,1	(164,7)	8 184,4	13 419,8

---

# KONTANTSTRØMOPPSTILLING

MNOK	Per 3. kvartal		År
	2015	2014	2014
<b>Kontantstrøm fra driften</b>			
Resultat før skatt inkludert virksomhet under avhendelse	1 489,9	1 750,3	1 936,7
Ordinære avskrivninger	1 022,0	983,5	1 340,2
Tap/gevinst ved salg av anleggsmidler	(3,9)	(1,1)	2,6
Verdiendringer og andre tap/gevinster - netto (urealiserte)	13,5	(12,7)	(2,8)
Netto finansposter	240,2	319,9	368,6
Endringer i varer, kundefordringer og leverandørgjeld	(281,7)	(227,5)	125,8
Forskjellen mellom kostnadsført pensjon og inn-/utbetalinger	256,0	(313,4)	(409,5)
Endringer i andre tidsavgrensningsposter	581,4	198,0	160,9
Mottatte renter	16,8	24,9	28,7
Betalte skatter	(280,2)	(528,9)	(385,9)
<b>Netto kontantstrøm fra driften</b>	<b>3 054,0</b>	<b>2 193,0</b>	<b>3 165,3</b>
<b>Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter</b>			
Investeringer i varige driftsmidler	(4 388,3)	(2 855,8)	(4 256,6)
Offentlig tilskudd	-	24,4	24,4
Salg av varige driftsmidler (salgssum)	10,8	5,2	8,6
Endring i andre investeringer	(25,9)	(13,9)	(31,0)
<b>Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter</b>	<b>(4 403,4)</b>	<b>(2 840,1)</b>	<b>(4 254,6)</b>
<b>Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter</b>			
Opptak av gjeld	3 609,7	2 555,0	3 290,0
Nedbetaling av gjeld	(386,8)	(676,3)	(938,2)
Netto opptak/nedbetaling kortsiktig gjeld (sertifikatlån)	(400,0)	400,0	-
Betalte renter	(408,7)	(319,4)	(540,9)
Betalte låneomkostninger	(12,9)	(17,9)	(17,9)
Utbetalt utbytte	(500,0)	(445,4)	(445,4)
<b>Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter</b>	<b>1 901,3</b>	<b>1 496,0</b>	<b>1 347,6</b>
Netto endring kontanter, kontantekvivalenter og benyttede trekkrettigheter i perioden	551,9	848,9	258,3
Kontanter, kontantekvivalenter og benyttede trekkrettigheter periodestart	932,0	673,7	673,7
Kontanter, kontantekvivalenter og benyttede trekkrettigheter periodeslutt	1 483,9	1 522,6	932,0

# NOTER

## Note 1 - Generell informasjon

Avinor AS og dets datterselskaper (samlet konsernet) skal eie, drive og utvikle luftfartsanlegg ved å legge til rette for sikker og effektiv luftfart, yte tjenester innen samme område og annen virksomhet som bygger opp under foretakets hovedvirksomhet, herunder kommersiell utvikling av virksomheten og lufthavnområdene.

Avinor konsernet har hovedkontor i Oslo.

Delårsregnskapet for 3. kvartal 2015 ble vedtatt av styret den 19. november 2015. Delårsregnskapet er ikke revidert.

## Note 2 - Rammeverk og vesentlige regnskapsprinsipper

Konsernregnskapet per 3. kvartal 2015, avsluttet 30. september 2015, er utarbeidet etter regnskapsprinsippene i International Financial Reporting Standards (IFRS) og består av Avinor AS og dets datterselskaper.

Delårsregnskapet avlegges i henhold til IAS 34 Interim Financial Reporting. Delårsregnskapet gir ikke informasjon i samme omfang som årsregnskap og må derfor sees i sammenheng med konsernets årsregnskap for 2014.

Det er benyttet samme prinsipper ved utarbeidelse av delårsregnskapet som ved utarbeidelse av årsregnskapet.

## Note 3 - Segmentinformasjon

Ledelsen legger opp til egen forretningsmodell og strategi for eiendomsutvikling som ligger utenfor lufthavnenes operative drift/kjernevirksomhet. Eiendomsutvikling og drift av hoteller er derfor skilt ut i eget segment.

Sammenligningstall er omarbeidet tilsvarende.

MNOK	Oslo lufthavn	Bergen lufthavn	Stavanger lufthavn	Trondheim lufthavn	Regionale lufthavner	Sum lufthavndrift
<b>Per 3. kvartal 2015:</b>						
Luftfartsinntekter	1 480,6	424,3	347,0	269,7	684,0	3 205,6
Andre driftsinntekter	2 294,9	430,3	357,5	229,1	463,8	3 775,7
Konserninterne inntekter	25,3	9,7	34,2	21,6	12,2	102,9
Sum driftsinntekter	3 800,8	864,3	738,7	520,4	1 160,0	7 084,2
Lønn- og andre personalkostnader	404,6	98,0	79,1	71,6	649,3	1 302,6
Av- og nedskrivninger	432,6	60,9	67,9	66,5	272,8	900,6
Andre driftskostnader	1 005,6	190,2	119,7	92,8	711,6	2 119,9
Konserninterne kostnader	558,7	107,0	110,4	85,1	421,2	1 282,5
Sum driftskostnader	2 401,4	456,2	377,1	316,0	2 054,9	5 605,6
<b>Enhetsresultat</b>	<b>1 399,4</b>	<b>408,1</b>	<b>361,6</b>	<b>204,4</b>	<b>(895,0)</b>	<b>1 478,5</b>
Konsernjust. avskrivninger (a)	129,4	(18,5)	(14,2)	(16,7)	(86,7)	(6,7)
Konsernintern festeavgift (b)	244,4					244,4
<b>Driftsresultat</b>	<b>1 773,2</b>	<b>389,6</b>	<b>347,4</b>	<b>187,7</b>	<b>(981,7)</b>	<b>1 716,2</b>
Varige driftsmidler *	8 476,7	1 701,5	1 433,6	1 959,9	6 352,3	19 924,0



Note 3 - Segmentinformasjon forts.

MNOK	Sum lufthavndrift	Flysikring	Eiendom	Felles/ ufordelt	Konsern eliminering	Avinor Konsern
<b>Per 3. kvartal 2015 forts:</b>						
Luftfartsinntekter	3 205,6	798,0	-	0,4		4 003,9
Andre driftsinntekter	3 775,7	158,1	149,1	9,7		4 092,7
Konserninterne inntekter	102,9	607,1	36,8	839,1	(1 585,9)	-
Sum driftsinntekter	7 084,2	1 563,2	186,0	849,2	(1 585,9)	8 096,6
Lønn- og andre personalkostnader	1 302,6	1 021,9	0,0	278,4		2 602,9
Av- og nedskrivninger	900,6	52,6	29,0	35,5		1 017,7
Andre driftskostnader	2 119,9	296,5	3,2	322,0		2 741,6
Konserninterne kostnader	1 282,5	78,5	29,8	195,1	(1 585,9)	-
Sum driftskostnader	5 605,6	1 449,5	62,1	831,0	(1 585,9)	6 362,2
<b>Enhetsresultat</b>	<b>1 478,5</b>	<b>113,7</b>	<b>123,9</b>	<b>18,2</b>	-	<b>1 734,3</b>
Konsernjust. avskrivninger (a)	(6,7)	-	3,0	(0,6)		(4,3)
Konsernintern festeavgift (b)	244,4			(244,4)		-
<b>Driftsresultat</b>	<b>1 716,2</b>	<b>113,7</b>	<b>126,9</b>	<b>(226,8)</b>	-	<b>1 730,1</b>
Varige driftsmidler *	19 924,0	531,4	1 035,6	184,1		21 675,1

MNOK	Oslo lufthavn	Bergen lufthavn	Stavanger lufthavn	Trondheim lufthavn	Regionale lufthavner	Sum lufthavndrift
<b>Per 3. kvartal 2014:</b>						
Luftfartsinntekter	1 492,8	440,2	360,4	275,3	715,9	3 284,6
Andre driftsinntekter	2 216,7	392,5	350,0	229,8	460,0	3 649,0
Konserninterne inntekter	33,4	10,1	27,2	20,2	14,1	105,0
Sum driftsinntekter	3 742,8	842,8	737,7	525,3	1 190,0	7 038,6
Lønn- og andre personalkostnader	316,5	81,9	61,8	55,3	509,6	1 025,1
Av- og nedskrivninger	419,3	55,6	62,1	62,7	259,1	858,8
Andre driftskostnader	1 200,5	162,9	117,7	98,6	741,7	2 321,5
Konserninterne kostnader	563,5	100,2	109,3	78,8	388,1	1 239,9
Sum driftskostnader	2 499,9	400,7	350,9	295,4	1 898,5	5 445,3
<b>Enhetsresultat</b>	<b>1 243,0</b>	<b>442,0</b>	<b>386,8</b>	<b>230,0</b>	<b>(708,5)</b>	<b>1 593,3</b>
Konsernjust. avskrivninger (a)	129,4	(18,5)	(14,2)	(16,7)	(86,7)	(6,7)
Konsernintern festeavgift (b)	301,3					301,3
<b>Driftsresultat</b>	<b>1 673,6</b>	<b>423,5</b>	<b>372,6</b>	<b>213,3</b>	<b>(795,2)</b>	<b>1 887,8</b>
Varige driftsmidler *	7 834,5	1 694,6	1 249,3	1 537,2	5 919,7	18 235,3

**Note 3 - Segmentinformasjon forts.**

MNOK	Sum			Felles/ ufordelt	Konsern eliminering	Avinor Konsern
	lufthavndrift	Flysikring	Eiendom			
<b>Per 3. kvartal 2014 forts:</b>						
Luftfartsinntekter	3 284,6	756,7	-	-		4 041,3
Andre driftsinntekter	3 649,0	167,7	153,1	9,5		3 979,2
Konserninterne inntekter	105,0	573,5	15,7	769,5	(1 463,7)	-
Sum driftsinntekter	7 038,6	1 497,9	168,8	779,0	(1 463,7)	8 020,5
Lønn- og andre personalkostnader	1 025,1	835,6	0,0	216,9		2 077,5
Av- og nedskrivninger	858,8	63,5	37,0	23,8		983,1
Andre driftskostnader	2 321,5	303,9	4,0	259,8		2 889,3
Konserninterne kostnader	1 239,9	76,7	9,3	137,9	(1 463,7)	-
Sum driftskostnader	5 445,3	1 279,6	50,4	638,3	(1 463,7)	5 949,9
<b>Enhetsresultat</b>	<b>1 593,3</b>	<b>218,2</b>	<b>118,4</b>	<b>140,7</b>	<b>-</b>	<b>2 070,7</b>
Konsernjust. avskrivninger (a)	(6,7)	-	6,9	(0,8)		(0,4)
Konsernintern festeavgift (b)	301,3			(301,3)		-
<b>Driftsresultat</b>	<b>1 887,8</b>	<b>218,2</b>	<b>125,3</b>	<b>(161,4)</b>	<b>-</b>	<b>2 070,2</b>
Varige driftsmidler *	18 235,3	559,3	1 082,1	137,6		20 014,3

(a) Konsernjustering som følge av vurdering av åpningsbalanse per 01.01.2003 til IFRS.

(b) Konsernintern festeavgift for grunn Gardermoen tilgodeses Oslo Lufthavn AS i segmentrapporteringen.

\* Varige driftsmidler er her inklusiv andre immaterielle eiendeler og eksklusiv anlegg under utførelse

**Note 4 - Resultateffekter - Terminal 2 prosjektet**

Som følge av utbyggingen på Gardermoen (Terminal 2 prosjektet) er resultatregnskapet belastet med ekstra kostnader knyttet til opprettholdelse av normal drift i byggeperioden, samt kostnader knyttet til utrangering av aktiva inkludert økte avskrivninger grunnet revurdering av levetid.

Deler av kostnadsføringene bygger på skjønnsmessige vurderinger, som oppdateres løpende.

**Spesifikasjon**

MNOK	3. kvartal		Per 3. kvartal		År
	2015	2014	2015	2014	
Lønn og andre personalkostnader	11,9	2,8	40,2	19,7	24,5
Av- og nedskrivninger	16,4	15,8	49,6	49,0	64,6
Andre driftskostnader	51,9	84,7	129,5	348,5	391,1
Sum	80,2	103,3	219,3	417,2	480,2

#### Note 5 - Skatt

Skattekostnaden er beregnet ved å benytte skattesats som forventet for årsresultatet.

Forventet skattesats for året er 27% og bokføres i sin helhet mot netto utsatt skattefordel i balansen gjennom året.

Fordeling mellom betalbar skatt og utsatt skatt gjøres ved årsslutt.

#### Note 6 - Varige driftsmidler og andre immaterielle eiendeler

MNOK	Immaterielle eiendeler	Varige driftsmidler	Anlegg under utførelse	Sum
<b>Per 3. kvartal 2014</b>				
Balanseført verdi 01.01	31,4	20 397,3	5 181,4	<b>25 610,1</b>
Tilgang	-	571,5	3 135,7	<b>3 707,2</b>
Reklassifisering	-	-	571,5	<b>571,5</b>
Avgang	1,9	0,6	-	<b>2,5</b>
Periodens avskrivninger	11,2	972,3	-	<b>983,5</b>
Balanseført verdi 30.09	18,3	19 996,0	7 745,5	<b>27 759,8</b>
<b>Per 3. kvartal 2015</b>				
Balanseført verdi 01.01	15,7	21 040,9	7 913,6	<b>28 970,2</b>
Tilgang	3,1	1 644,6	4 182,1	<b>5 829,8</b>
Reklassifisering	-	231,6	1 391,7	<b>1 623,3</b>
Avgang	-	7,0	-	<b>7,0</b>
Periodens avskrivninger	2,2	1 019,8	-	<b>1 022,0</b>
Balanseført verdi 30.09	16,5	21 427,0	10 704,1	<b>32 147,7</b>

#### Beregning av gjenvinnbart beløp

Det vises til årsregnskapet for 2014.

Det er ikke inntruffet forhold som medfører en vesentlig endring i gjenvinnbart beløp.

#### Note 7 - Pensjoner

Positivt estimatavvik i 2015 på MNOK 843,1 skyldes hovedsakelig endring i de økonomiske forutsetningene.

Per 30.09 er det benyttet 2,8% i diskonteringsfaktor og forventet lønnsvekst er 2,75%.

### Note 8 - Eiendeler klassifisert som holdt for salg

Eiendeler og gjeld relatert til selskapene Hotell Vestre AS og Hotell Vestre Tomteselskap AS er klassifisert som holdt for salg basert på styrets godkjenning av salg av selskapene den 11. februar 2015. Salgsavtale er inngått 5. november 2015 og transaksjonen vil bli gjennomført i fjerde kvartal 2015.

### Spesifikasjoner

MNOK	30. september		År
	2015	2014	2014
<b>Eiendeler</b>			
Varige driftsmidler	231,6	-	-
Fordringer og andre omløpsmidler	18,3	-	-
Sum	249,9	-	-
<b>Forpliktelser</b>			
Avsetning for forpliktelser	19,2	-	-
Kortsiktig gjeld	7,9	-	-
Sum	27,1	-	-

### Note 9 - Lån

MNOK	30. september		År
	2015	2014	2014
Langsiktige lån	17 456,6	13 270,9	13 938,5
Kortsiktige lån	1 345,9	1 742,9	1 351,9
Sum	18 802,5	15 013,8	15 290,4
<b>Lånebevegelser per 3. kvartal</b>			
Balansført verdi 01.01	15 290,4	12 734,9	12 734,9
Opptak av langsiktig lån	3 609,7	2 555,0	3 290,0
Nedbetaling av langsiktig lån	(386,8)	(676,3)	(938,2)
Endring finansielle leieforpliktelser	256,0	-	-
Netto opptak/nedbetaling av kortsiktig lån (sertifikatlån)	(400,0)	400,0	-
Valuta-/ verdiendring lån	433,1	-	203,7
Balansført verdi 30.09	18 802,5	15 013,8	15 290,4

---

**Note 9 - Lån forts.****Likviditetsreserve**

---

MNOK	30. september		År
	2015	2014	2014
Kontanter og bankinnskudd	<b>1 483,9</b>	1 522,6	932,0
Trekkrettighet bank (ubrukt kassekreditt)	<b>800,0</b>	800,0	800,0
Trekkfasilitet	<b>4 000,0</b>	4 000,0	4 000,0
Sum likviditetsreserve	<b>6 283,9</b>	6 322,6	5 732,0

---

Konsernet hadde ved utgangen av 3. kvartal 2015 tilstrekkelig handlingsrom hva gjelder overholdelse av covenants på eksisterende lån. Konsernet oppfyller internt mål om å ha en likviditetsreserve inklusive trekkfasiliteter tilsvarende minst 12 måneders prognostisert likviditetsbehov inklusive avdrag lån.

**Note 10 - Finansielle instrumenter****Vurdering av virkelig verdi**

Virkelig verdi av valuta- og kraft terminkontrakter er fastsatt ved å benytte markedsverdi på balansedagen. For rentebytteavtaler er virkelig verdi bekreftet av den finansinstitusjon som selskapet har inngått avtalene med. Balanseført verdi av kontanter og kassekreditt er tilnærmet lik virkelig verdi på grunn av at disse instrumentene har kort forfallstid. Tilsvarende er balanseført verdi av kundefordringer og leverandørgjeld tilnærmet lik virkelig verdi da de inngås til "normale" betingelser.

Virkelig verdi på langsiktig gjeld er beregnet ved bruk av noterte markedspriser eller ved bruk av rentebetingelser for gjeld med tilsvarende løpetid og kredittrisiko. Virkelig verdi av sertifikatlån er satt lik hovedstol per 30. september 2015.

Under følger en sammenligning av balanseførte verdier og virkelig verdi for selskapet og konsernets rentebærende gjeld.

---

MNOK	30. september 2015		30. september 2014	
	Balanse- ført verdi	Virkelig verdi	Balanse- ført verdi	Virkelig verdi
<b>Rentebærende gjeld:</b>				
Statslån	3 638,3	3 719,3	4 082,6	4 140,5
Obligasjonslån	9 206,5	9 624,0	5 340,0	5 769,3
Banklån	5 268,1	5 678,9	4 349,5	4 751,8
Sertifikatlån	400,0	400,0	1 200,0	1 200,0

---



---

**Note 10 - Finansielle instrumenter forts.**

Tabellen under viser finansielle instrumenter til virkelig verdi etter verdsettelsesmetode. De ulike nivåene er definert som følger:

\* Notert pris i et aktivt marked for en identisk eiendel eller forpliktelse (nivå 1)

\* Verdsettelse basert på andre observerbare faktorer enten direkte (pris) eller indirekte (utledet fra priser) enn notert pris (brukt i nivå 1) for eiendelen eller forpliktelsen (nivå 2)

\* Verdsettelse basert på faktorer som ikke er hentet fra observerbare markeder (ikke observerbare forutsetninger (nivå 3))

Følgende tabell presenterer konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi per 30. september 2015:

---

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
<b>Eiendeler</b>				
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultat	-	16,5	-	16,5
Derivater benyttet til sikring	-	579,9	-	579,9
<b>Sum eiendeler</b>	-	<b>596,4</b>	-	<b>596,4</b>
<b>Forpliktelser</b>				
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultat	39,0	1 388,5	-	1 427,5
Derivater benyttet til sikring	-	96,0	-	96,0
<b>Sum forpliktelser</b>	<b>39,0</b>	<b>1 484,5</b>	-	<b>1 523,5</b>

---

Følgende tabell presenterer konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi per 30. september 2014:

---

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
<b>Eiendeler</b>				
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultat	-	4,6	-	4,6
Derivater benyttet til sikring	-	3,0	-	3,0
<b>Sum eiendeler</b>	-	<b>7,6</b>	-	<b>7,6</b>
<b>Forpliktelser</b>				
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultat	12,5	15,2	-	27,7
Derivater benyttet til sikring	-	145,3	-	145,3
<b>Sum forpliktelser</b>	<b>12,5</b>	<b>160,5</b>	-	<b>173,0</b>

---



AVINOR AS

Org.nr. 985 198 292

Konsernstab økonomi/finans

Dronning Eufemias gate 6

0191 Oslo

Postboks 150

2061 Gardermoen

[www.avinor.no](http://www.avinor.no)